

Sygn. akt I C 72/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Tomasz Kalsztein

Protokolant: Milena Bartłomiejczyk

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2017 roku

na rozprawie w Łodzi

sprawy z powództwa T. L.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda T. L. narzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 3.617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w całości.

Sygn. akt I C 72/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 2 czerwca 2015 roku T. L. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 53.070,95 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 maja 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania według norm przepisanych. Nadto wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych w całości lub w 9/10 części. W uzasadnieniu wskazano, że dochodzone roszczenie pozostaje w związku z zawarciem przez strony w dniu 31 marca 2010 roku umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...). Niniejszym pozwem powód dochodzi kwoty stanowiącej pełną wartość rachunku obejmującego składki wpłacone przez powoda z tytułu powyższej umowy, bez potrącenia kwoty opłaty likwidacyjnej, gdyż zapisy umowy regulujące możliwość jej potrącenia stanowią niedozwoloną klauzulę umowną. Pozwany wezwany do zapłaty odmówił spełnienia świadczenia.

/pozew k. 2-8/

Postanowieniem z dnia 24 czerwca 2015 roku Sąd oddalił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych w całości lub w 9/10 części.

/postanowienie k. 52/

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym dnia 21 grudnia 2015 roku wydanym w sprawie sygn. akt I Nc 456/15 Referendarz Sądowy w I Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi uwzględnił żądanie pozwu w całości.

/nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 76/

W sprzeciwie z dnia 19 stycznia 2016 roku pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. reprezentowane przez pełnomocnika będącego radcą prawnym zaskarżył powyższy nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w całości i wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu pisma pełnomocnik pozwanego uznał powództwo za bezzasadne wskazując, że powód przed zawarciem przedmiotowej umowy otrzymał tekst OWU i zapoznał się z ich treścią. W ocenie pełnomocnika pozwanego powoływanie się przez powoda na niedozwolone klauzule umowne jest nieskuteczne wobec faktu, iż powód nie może być traktowany jako konsument uważny i ostrożny w myśl art. 2 pkt 8 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Powód nie wskazał, które z postanowień OWU kwestionuje nadto w ocenie pełnomocnika chybione jest powoływanie się przez powoda na wyroki wydane w sprawach związanych z indywidualną jak i generalną kontrolą wzorca gdyż wyroki te dotyczą innego stanu faktycznego. Pełnomocnik wskazał również, iż postanowienia OWU dotyczące przedmiotowej umowy regulujące wypłatę wartości polisy i tabela opłaty i prowizji stanowiącą załącznik do OWU nie stanowią postanowienia abuzywnych w rozumieniu kodeksu cywilnego bowiem określają świadczenie główne ubezpieczyciela. Z ostrożności procesowej na wypadek uwzględnienia powództwa pełnomocnik podniósł, iż z uwagi na fakt, iż pozwany pobrał z rachunku powoda jedynie kwotę 15.600 zł to powód tylko tej kwoty może dochodzić w niniejszym postępowaniu. Pozwany kwestionował też datę, od której miałyby być naliczane odsetki ustawowe.

/sprzeciw k. 80-93/

Pismem procesowym z dnia 5 października 2016 roku powód cofnął pozew bez zrzeczenia się roszczenia i wniósł o umorzenie postępowania oraz o zwrot opłaty sądowej od pozwu.

/pismo procesowe k. 210/

Pismem procesowym z dnia 26 października 2016 roku pełnomocnik powoda oświadczył, iż nie wyraża zgody na cofnięcie pozwu w przedmiotowej sprawie.

/pismo procesowe k. 215/

Na rozprawie w dniu 9 listopada 2016 roku powód nie stawiał się – zawiadomienie doręczone w trybie awizo. Pełnomocnik pozwanego zajmował stanowisko jak dotychczas wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

/protokół skrócony rozprawy z dnia 9 listopada 2016 roku – zapis na płycie CD k. 220/

W piśmie procesowym z dnia 5 grudnia 2016 roku powód oświadczył, iż podtrzymuje oświadczenie o cofnięciu pozwu.

/pismo procesowe k. 225/

Na rozprawie w dniu 25 stycznia 2017 roku powód nie stawiał się – wezwanie doręczone. Pełnomocnik pozwanego zajmował stanowisko jak dotychczas i nie wyrażał zgody na cofnięcie pozwu bez zrzeczenia się roszczenia. Pełnomocnik cofnął wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego aktuarusza i wniósł o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

/protokół skrócony rozprawy z dnia 25 stycznia 2017 roku k. 229/

Na rozprawie w dniu 3 kwietnia 2017 roku powód nie stawiał się – wezwanie doręczone. Pełnomocnik pozwanego zajmował stanowisko jak dotychczas.

/protokół skrócony rozprawy z dnia 3 kwietnia 2017 roku k. 243/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 marca 2010 roku T. L. zawarł z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi ze składką podstawową opłacaną regularnie o nazwie (...) na dowód czego pozwany wystawił polisę nr (...). W zawarciu umowy z powodem pośredniczył agent ubezpieczeniowy A. H. który doręczył powodowi Ogólne Warunki Ubezpieczenia wraz z tabelą opłat i limitów. Powód we wniosku o ubezpieczenie potwierdził własnoręcznym podpisem, że otrzymał tekst Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, i że zapoznał się z ich treścią. Wysokość składki podstawowej została ustalona na poziomie 1.000 zł. Przy zawarciu umowy pozwany przyznał powodowi bonus w kwocie 1 800,00 zł w formie dodatkowej alokacji składki, zwiększającej wartość polisy. Pozwany w dniu 4 sierpnia 2015 roku rozwiązał z pozwanym powyższą umowę ubezpieczenia w związku z zaległościami w płatnościach składek. Pismem z dnia 10 sierpnia 2015 roku skierowanym do powoda pozwany potwierdził fakt rozwiązania z powodem przedmiotowej umowy wskazując, że w związku z rozwiązaniem umowy pozwany przestał ponosić odpowiedzialność wynikającą z ww. umowy. Nadto wskazał, że wartość środków zgromadzonych na polisie powoda wynosi 41 793,82 zł, zaś kwota wszystkich potrąceń wynosi 16 017,94 zł. Z powyższej kwoty tytułem opłaty likwidacyjnej pozwany pobrał opłatę w wysokości 15.600 zł. W związku z rozwiązaniem umowy po dokonaniu potrąceń pozwany wypłacił na rzecz powoda kwotę 25.775,88 zł. Z racji wyboru przez powoda przekazu pocztowego jako formy zwrotu środków z powyższej kwoty Poczta Polska dokonała potrącenia opłaty za przekaz pocztowy w wysokości 260,36 zł w związku z czym na adres powoda wskazany przez niego we wniosku o wypłatę środków została finalnie przekazana kwota 25.515,52 zł. Pismem z dnia 4 maja 2015 roku powód reprezentowany przez pełnomocnika w osobie adwokata A. M. doręczonym pozwanemu w dniu 7 maja 2015 roku wezwał pozwanego do zapłaty na rzecz powoda kwoty stanowiącej pełną wartość rachunku składek wpłaconych z tytułu zawarcia polisy ubezpieczeniowej bez potrącenia opłaty likwidacyjnej. W uzasadnieniu pisma pełnomocnik powoda powołał się na niedozwolone postanowienia umowne zawarte w OWU. W jego ocenie nałożenie przez pozwanego na konsumenta odstępującego od umowy na rażąco wysokim poziomie jest niedozwolone w myśl art. 385 [3] kt 17 k.c. Pismem z dnia 14 maja 2015 roku pozwany odmówił spełnienia świadczenia wskazując, że opłata nie ma charakteru niedozwolonego.

/wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia na życie k. 102-103 odwrot, polisa nr (...) k. 104-105, Ogólne Warunki Ubezpieczenia / (...) k. 20-31, tabela opłat i limitów k. 10-12, pismo pozwanego z dnia 10 sierpnia 2015 roku k. 106,106 odwrot, pismo pozwanego z dnia 12 stycznia 2016 roku k. 107, pismo pozwanego zatytułowane „szczegółowe dane dotyczące umów ubezpieczenia k. 108-108 odwrot, pismo pozwanego z dnia 14 maja 2015 roku k. 13, wniosek powoda o wypłatę wartości wykupu k. 237, potwierdzenie realizacji przekazu pocztowego k. 238, wydruk ze strony internetowej axa-tech.intraxa k. 239/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów znajdujących się w aktach sprawy. Dokumenty złożone do akt nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a w ocenie Sądu nie było podstaw, by poddawać w wątpliwość okoliczności faktyczne wynikające z ich treści. Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że dowody z tych dokumentów tworzą spójny, nie budzący wątpliwości w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to w pełni zasługujący na wiarę materiał dowodowy.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego aktuarium z uwagi na to, iż pełnomocnik pozwanego na rozprawie w dniu 25 stycznia 2017 roku cofnął wniosek o jego przeprowadzenie.

Sąd pominął dokument w postaci wpisu do Rejestru Klauzul Niedozwolonych z dnia 16 października 2012 roku nr 3834 bowiem okoliczności w nim podniesione nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd pominął dowód z przesłuchania powoda bowiem powód wezwany na termin rozprawy w dniu 3 kwietnia 2017 roku do osobistego stawiennictwa celem przesłuchania pod rygorem pominięcia dowodu z jego zeznań nie stawił się na termin rozprawy w dniu 3 kwietnia 2017 roku.

Sąd zważył co następuje:

W niniejszym postępowaniu powód dochodził od pozwanego kwoty 53.070,95zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. Dochodzone roszczenie miało wynikać z zawartej między stronami w dniu 31 marca 2010 roku umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (...). Dochodzona pozwem kwota miała stanowić pełną wartość rachunku obejmującego składki wpłacone przez powoda z tytułu powyższej umowy, bez potrącania kwoty opłaty likwidacyjnej, gdyż zapisy umowy regulujące możliwość jej potrącenia stanowią niedozwoloną klauzulę umowną.

Zgodnie z treścią art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie przy ubezpieczeniu osobowym umówionej sumy pieniężnej, renty lub innego świadczenia w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku w życiu osoby ubezpieczonej (§ 2 pkt 2).

Nadto stosownie do treści art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Przepis ten statuuje zasadę swobody treści umów, ograniczonej zasadniczo jedynie wyjątkami przewidzianymi w jego treści. W doktrynie wskazuje się także, iż swoboda stron obejmuje swą treścią również swobodę zawarcia umowy. W drodze normy kompetencyjnej wskazanej treścią komentowanego przepisu ustawodawca przyznał stronom możliwość ustanawiania wiążących je norm postępowania – tj. nakładania obowiązków i przyznawania uprawnień za pośrednictwem zawieranych umów. Swoboda wyraża się również w tym, iż strony mogą zawrzeć umowę zarówno odpowiadającą stypizowanemu w ustawie modelowi, model ten zmieniającą bądź też umowę odrębną, gdzie strony samodzielnie określają wiążące je prawa i obowiązki.

Potwierdzenie zasady swobody umów stanowi również art. 58 § 1 k.c., który przewiduje, iż czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (§ 2). Komentowany przepis ujmuje swobodę umów z negatywnej perspektywy (zob. A. Janiak, [w:] Kidyba, Komentarz 2012, t. I, s. 335). Artykuł 58 k.c. jest zatem normą sankcjonującą naruszenie innych przepisów, w tym także art. 353¹ k.c.

Powód podnosił, iż zapisy Ogólnych Warunków Ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi ze składką podstawową opłacaną regularnie – (...) regulujące możliwość potrącenia opłaty likwidacyjnej w przypadku wygaśnięcia umowy stanowią niedozwoloną klauzulę umowną.

W myśl bowiem art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Uwzględniając treść powołanego przepisu stwierdzić należy, iż do osoby występującej z pozwem należy udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych powód wywodzi swoje prawo. Do przeciwnika natomiast należy wykazanie okoliczności niweczających to prawo lub uniemożliwiających jego powstanie. Zasada ta znajduje również swoje odzwierciedlenie w art. 232 k.p.c. stanowiącym, iż strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Podkreślić należy, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego. To strony mają przez swoje aktywne działanie, którym jest między innymi wskazywanie dowodów, zadawanie pytań świadkom oraz stronom udowadniać fakty, z których wywodzą skutki prawne. Aktualnie rzeczą Sądu jest jedynie kontrolowanie, czy strony prawidłowo wypełniają swoje kontrydiktoryjne obowiązki.

W ocenie Sądu powód nie udowodnił zasadności i wysokości dochodzonego roszczenia. Powód poza gołosłownymi twierdzeniami nie przedstawił dowodów na poparcie swoich twierdzeń, nie złożył żadnych wniosków dowodowych, nie brał udziału w żadnej rozprawie, w tym nie stawiał się na termin rozprawy w dniu 3 kwietnia 2017 roku na który został wezwany do osobistego stawiennictwa celem przesłuchania pod rygorem pominięcia dowodu z jego zeznań.

Pozwany powoływał się na wyroki sądów dotyczące kontroli wzorca umownego i załączył wydruk z Rejestru Klauzul Niedozwolonych obejmujący wpis nr 3834 dokonany na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 czerwca 2012 roku wydanego w sprawie VI ACa 87/2012.

W ocenie Sądu powoływanie się przez powoda na wyroki sądowe dotyczące kontroli abstrakcyjnej wzorca umownego jest nieuprawnione bowiem wyroki te dotyczą innych stron postępowania, innych wzorców umownych innej treści postanowień wzorca oraz innego stanu faktycznego. Niniejsze zaś postępowanie dotyczy indywidualnej kontroli wzorca umownego towarzyszącego zawarciu przedmiotowej umowy co rodzi potrzebę rozważenia co do ewentualnej abuzyjności postanowień wzorca wszystkich okoliczności towarzyszących zawarciu przedmiotowej umowy ubezpieczenia oraz samej treści tej umowy.

Zauważyć również wypada, że pozwany nie wykazał konkretnie, które z postanowień Ogólnych Warunków Ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi ze składką podstawową opłacaną regularnie – (...) stanowią niedozwolone postanowienia umowne w myśl art. 385 [1] k.c.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż powód dwukrotnie składał oświadczenie o cofnięciu pozwu czym dał wyraz temu, iż nie jest zainteresowany dalszym popieraniem powództwa w niniejszej sprawie.

W tej sytuacji Sąd oddalił powództwo jako nieudowodnione.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. statuującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu. Powód przegrał sprawę w całości, a zatem jest zobowiązany do zwrotu na rzecz pozwanego wszystkich poniesionych przez niego w toku postępowania kosztów procesu. Koszty te stanowią kwotę 3.617 zł i składa się na nią: koszt wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym w wysokości 3.600 zł (§ 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. tj. z dnia 25 lutego 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 490) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.